

SALVATION ART, AFFICHE VOOR NZE NA OZO. (NIGERIA), 2003
OLIEVERF OP DOEK, 154 X 104 CM. COLLECTIE M. ELSAS

BLOODYWOOD

Door: Paul Faber

De Kunsthal in Rotterdam zal van 28 mei tot en met 11 september 2016 met de tentoonstelling *Bloodywood* aandacht besteden aan de opmerkelijke verzameling van Mandy Elsas. Deze Amsterdamse 'Emaillikeizer' is de trotse eigenaar van een groot aantal handgeschilderde Ghanese filmaffiches. Door de jaren heen nam zijn verzameldrift een grote vlucht en groeide zijn collectie uit tot zo'n 750 stuks. Hoe kwam Elsas er bij om deze bijzondere affiches te gaan sparen?

Het was een Ghanese kennis die hem verleidde om in 1999 voor het eerst naar Ghana te gaan. Mandy Elsas, die een winkel heeft vlak bij de Amsterdamse Albert Cuypermarkt, maakte de reis samen met zijn schoolvriend Floris van Luin, die ook een winkel runde. Samen gingen ze op zoek naar interessante handelswaar, gekke dingen die niemand anders had. Zo ontdekte Elsas een emaillefabriek in Takoradi. Hij kon er naar eigen ontwerp dingen laten maken. Jarenlang verkocht Elsas emaille uit die Ghanese fabriek in zijn winkel in Amsterdam. Hij dankt er zelfs zijn bijnaam en bedrijfsnaam aan: 'de Emaillikeizer'.

Leven zonder agenda

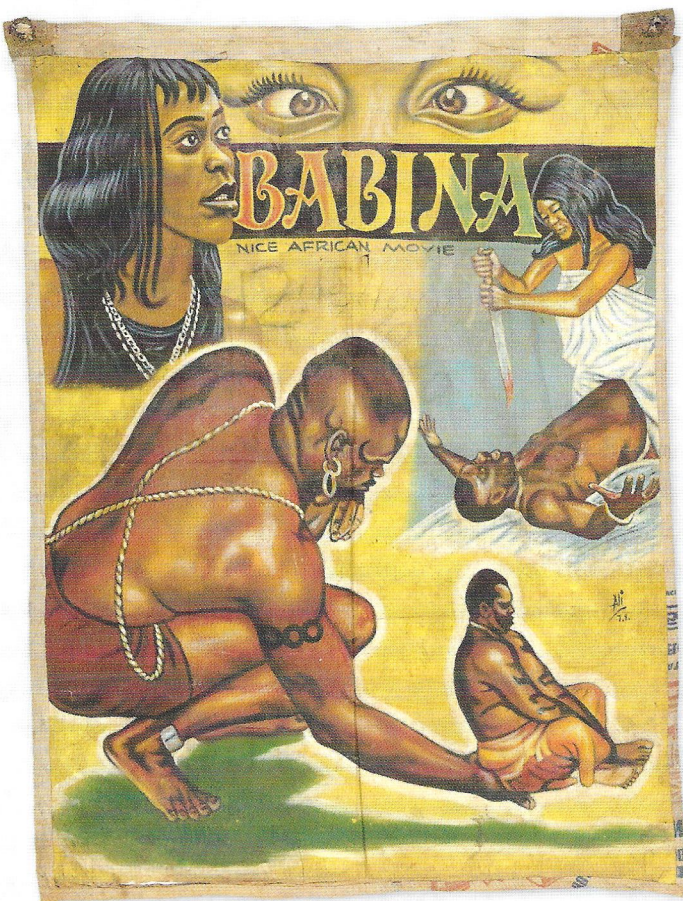
Elsas werd niet alleen aangetrokken door de interessante handelswaar, maar ook door het leven in Ghana. "De mensen daar staan er heel anders in, ze improviseren. Men leeft daar niet volgens een agenda, dat vind ik heel bevrijdend. Je moet daar zelf ook wel kunnen improviseren en wat ruimere marges nemen, maar dan werkt het prima. Pas dan merk je dat het leven in Nederland soms wordt stukgeregeld."

Elsas en van Luin maakten vrienden en genoten van hun verblijf. Sindsdien ging Elsas vele malen terug "Hoe langer je mensen kent, hoe interessanter het wordt." Hij maakte er vrienden en ging van lieverlee samenwerken met Booyaka, een Ghanees die tweedehandspullen uit Nederland naar Ghana verscheepte. Boyaaka nam Elsas tijdens zijn eerste reis mee naar Sunyani, in het westen van Ghana. Ze gingen er op bezoek bij YAB, een straatschilder. YAB, die reclameborden schilderde voor kappers, liet Elsas wat foto's zien van handgeschilderde filmaffiches. Hij had die op bestelling gemaakt als reclame voor de vertoning van videofilms in de vele kleine bioscoopjes die Ghana toen telde; vaak niet veel meer dan een zaaltje, soms in de open lucht, met een videorecorder en een televisie. Veel van de populaire films waren Ghanese en Nigeriaanse producties, met lokale acteurs en met een goedkope videocamera gedraaid. Van die films was Elsas niet bijzonder onder de indruk, maar van de handgeschilderde affiches wel.

**"HOE LANGER JE
MENSEN KENT,
HOE INTERESSANTER
HET WORDT"**

**MR. BREW ARTS, TAKORADI,
AFFICHE VOOR OGBOO PART 1
(GHANA), 1992. OLIEVERF OP DOEK,
197 X 117 CM. COLLECTIE M. ELSAS**

**T-BREW ART, AFFICHE VOOR BABINA
(GHANA), 2000. OLIEVERF OP DOEK,
197 X 117 CM. COLLECTIE M. ELSAS**

Made in Ghana

Niet lang na dat bezoek zag Elsas zo'n affiche op straat. Hij vroeg de eigenaar of hij hem kon kopen en zo kwam de eerste in zijn bezit. Tijdens zijn volgende reizen naar Ghana bleef hij er op gespist om er meer te vinden. De meeste kocht hij van filmdistributeurs, maar soms ook van bioscoopuitbaters en een enkele keer van de schilder zelf. Door de jaren heen verzamelde hij ongeveer 750 stuks. Elsas vertelt over de aantrekkingskracht van de affiches: "Het zijn pakkende beelden, heel verhalend. De mensen daar lezen niet erg veel, dus ze zijn erg visueel ingesteld, het is echt een beeldcultuur. Op de affiches zie je vaak extreme en bizarre schilderingen, dat vind ik erg interessant. Veel van de schilders zijn fascinerende mensen en ze hebben helemaal geen pretenties. Ze beschouwen zichzelf gewoon als ambachtslieden, niet als bijzondere kunstenaars".

"DEZE VORM VAN GESCHILDERDE FILMAFFICHES IS EEN EXCLUSIEF GHANEES FENOMEEN"

Deze vorm van geschilderde filmaffiches is een exclusief Ghanees fenomeen. Elsas: "Je vindt ook wel een paar voorbeelden in Nigeria, maar daar zijn de meeste posters toch gewoon gedrukt of op een andere manier uitgevoerd, niet zoals in Ghana."

Helaas zijn de hoogtijdagen van de Ghanese affichekunst voorbij. Het handwerk wordt snel weggeconcurrerd door digitaal drukwerk en de meeste schilders zijn noodgedwongen iets anders gaan doen of zien zich genoodzaakt over te stappen op een laptop met Photoshop. Deze overgang laat ook sporen na in het straatbeeld, want het drukwerk is van matige kwaliteit en verbleekt snel in de felle, Ghanese zon. Winkelstraten worden nu gekenmerkt door valse tinten, niet meer door die felle, vrolijke olieverfkleuren. De verzameling van Elsas is niet oud, maar is nu al historisch en daarmee een collectie van betekenis. Verkopen doet Elsas niet, maar uitlenen wel, zoals nu aan de Kunsthal, die ze tentoonstelt in de expositie *Bloodywood*.

Bloodywood is van van 28 mei tot en met 11 september 2016 te zien in de Kunsthal in Rotterdam. Bij de tentoonstelling hoort een gelijknamige publicatie met daarin circa 200 afbeeldingen en gedetailleerde achtergrondinformatie over de affiches. De verkoopprijs van de catalogus bedraagt € 54,95.

NN, AFFICHE
VOOR ONY
AM TUMI
(GHANA, 1994).
OLIEVERF
OP DOEK,
172 X 103 CM,
COLLECTIE
M. ELSAS